

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

73. In Festo S. Catharinæ, bipartita. Angelos suis mandavit de te; ut custodia[n]t te, super Aspidem & Basiliscum ambulabis & conculcabis leonem & draconem. Psal. 90.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

322

Cantus
Ecclesia ad
quid in-
ventus.

**Cantus da-
ralis** & fi-
guralis.

Patroni
Muscorum
& Cantor-
um S. Leo
& S. Caci-
lia.

Psal. 113.

Psal. 143.

**Ufus Musi-
ca** semper
in Sacris
fuit.

Itaque hic dicendum, quod cantus Ecclesiasti-
cus ad hoc primo inventus & ordinatus fuerit, ut
voce sonora laus Dei exprimeretur, & qui audi-
unt, ad eandem laudem cum devotione excitaren-
tur. Et hoc verum est, siue loquamur de cantu cho-
rali, siue de figurati. Choralem vocamus, qui uni-
formiter suas notulas profert & mensurat, qui
& alio nomine vocatur Gregorianus, planus &
antiquus cantus à Gregorio & Ambrosio & ver-
tibus excultus. Quapropter & hi Cantorum
Patroni vocari debent, & ab his coli. Figura-
lem vocamus eum, qui mensuram & notarum
quantitatem variat, pro signorum ac figura-
rum inaequalitate, cum decremento & incre-
mento prolationis. Ideo & alio nomine mensu-
ralis cantus dicitur, varias mensuras ac figura-
as admittens. Est vero utriusque usus, tam
in mutis per se instrumentis, quam in viva
hominis voce. Atque etiam hunc excoluit Pon-
tiffex Leo II. de quo sic legimus: *Leo II. Pon-
tiffex Maximus, Stultus, humanis & divinis literis
Graece & Latina doctus, Musici etiam eruditus fuit.
Ipse enim sacros Hymnos & Psalmos in Ecclesia ad
meliolem concentum reduxit.* Ita Breviarium Ro-
manum 28. Junii. Potest ergo & ipse, non minus
quam Sanct. Cæcilia, invocari & coli ut Patro-
nus Muscorum & Cantorum. Ipse laudavit De-
um in Hymnis & Canticis, & alios idem facere
docuit. Laudare autem Deum, est, grâtiâ agere de
acceptis beneficiis, tam in universalis redemptionis,
quam in particulari sanctificatione nostra
& justificatione tendente ad glorificationem, in qua
innumera continentur beneficia. Quapropter hic
dicere convenit illud: *Cantabiles mihi erant justifi-
cationes tuae, in loco peregrinationis meae.* Quoties er-
go tentatio superatur, vitium subjugatur, aut im-
minens periculum declinatur, aut laqueus insidi-
andis deprehenditur, aut vitiosa & inveterata
animæ passio, peccata sanatur, aut multum cupi-
ta & petita virtus tandem Dei munere obtine-
tur, toties personat gratiarum actio & vox lau-
dis benedicaturque Deus in singulis donis suis.
Ingratus, alioqui est, qui non potest tunc Deo
dicere: *Cantabiles mihi erant justitia tuae, in loco
peregrinationis meae.* Hæc omnia ad justificatio-
nem animæ ordinantur, & id incrementum justiti-
æ Christianæ, & præceptorum observationem
integram, propter quam dictum est à Propheta:
In Psalterio decachordo psallam tibi. Quod enim
Præceptorum?

Addamus, quod & Musica, siue voce humana,
siue instrumentis resonans, non solum ad demul-
cendas aures, sed & ad effectus erigendos, &
ad harmoniam animi efficiendam aptissima sit.
Quapropter omni ætate Musicæ usus fuit in Sa-
cris, non ut inutilis voluptas & ludus, sed ut can-
tu animi redderetur tranquilliores, excitaren-
tur ad cogitandam harmoniâ divine gubernatio-

nis flecterentur ad motus aptos doctrinæ celestis,
denique ut ipsa sententiæ efficacius moverent ani-
mos, cum accederet cantus.

Notum est, quod cum Prophetæ spiritum in se-
ipsis excitare volebant, psallendi peritum jube-
bant psallere, ut suavi invitata dulcedine spiritua-
lis infunderetur gratia. Sic de Elisæo dicitur,
quod cum in seipso spiritum propheticum excita-
re vellet, dixerit: *Adducite mihi Psalterium.* Cumque
canceret Psalterium, facta est super eam manus Domini,
& prophetavit. 4. Reg. 4.

Notandum quoque est, melodia fugari solitum
spiritum malignum à Saule per Davidem. Sic enim
habemus: *Quandoque spiritus malignus arripiebat
Saullem, & tollebat David citharam, & percutiebat
mann sua, & Saul levius habebat, & recedebat ab eo
spiritus malus.* Sane magnam vim ad sedandas pas-
siones, tam animi, quam corporis, in esse concen-
tui musico multis exemplis posset probari. Consequenter
etiam valet ad compescendum agitati-
onem, qui passionibus istis & humorum commo-
tionibus se ingerit. Dicendum tamen hic, quandam
specialem vim Deum in didicisse Canticis Davidis
psallentis & pulsantis citharam, tum ex materia
laudis divine, quam ejus resonabant Cantica, tum
ex eo quod votis & precibus sacris intercederet
David pro Saule. Immo Eucherius hæc de reser-
dit: *Ipse puer in cithara suaviter canens, malignum
spiritum compescuit, non quod cithara illius tanta
virtus inerat, sed quod figura foret Crucis Christi,
que de ligno & extensione membrorum mystice gere-
batur, ipsaque Pestis cantabatur, & illa jam tunc
Damonis spiritus opprimebatur.* Vide de hac citha-
ra fule locognitum in in Psal. 32. Vide quoque de
multitudine Cantorum & Muscorum in antiquo
Templo, 1. Paralip. cap. 21. & ibi Interpretes, ac
specialiter Barradium in Evangelia, Tomo 2. lib. 4.
cap. 54.

PRO FESTO S. CATHARINÆ MARIÆ Lect. 71.
tyris & Virginis. bipartita.

*Angelis suis manda vit de re, ut custodiant te. Super
aspicem & basilicum ambulabis, & conculca-
bis leonem & draconem, Psal. 90.*

MOS increbuit in Israel, ut quotannis filia
Israel convenirent in unum, & plangerent
filiam Iephte, Ducis populi: Quia cum Pater ex
voto illam immolaturus esset Domino, petierat
ipsa, ut duobus mensibus posset montes circum-
ire cum sodalibus suis, & plangere virginitatem
suam. Quod & ei concessum fuit à Patre; *Exple-
Indit. 11.*
*tis quæ duobus mensibus, reversa est ad Patrem suum,
& fecit ei sicut voverat.*

Mos non ab similitudine invaluit in populo Christia-
no, qui Israel est secundum fidem, ut Virgines
quotannis conveniant cum pietate in sacris feriis
Vir-

Virginis Catharinæ. Id vero fit, non ut ejus plangant virginitatem, aut immolationem; sed potius ut illi congratulentur, & congaudeant festivis animis & conjunctis votis, ad ejusque imitationem sese accendant: quia hæc post Virginem Deiparam, quasi primiceria est & speculum Virginum; præricans eximia castitate, sapientia, zelo, charitate, fortitudine. In hodierno igitur Virginum, populi que pro confluxu, aliquid nobis de ejus laudibus proponendum est, & multis pauca delibanda.

Tria igitur potissimum declarabimus ex Thematate proposito.

Pars I.
Deo Angelis
S. Catharinam à pueritia custodierint.
Psal. 139.

Gen. 49.

Psal. 90.

Deum in Psal. 90.

Angeli Virginum speciales tutores, &c.

Per notum est ex fide Christiana, Angelos à Deo mandatum accepisse de custodia hominum, durante curriculo vitæ ac viæ ejus infuatuose ac insidiis plene, quæ ad patriam tendimus. Nempè hæc opus est continua custodia, quia superbi spiritus in via hac qua ambulamus, absconderunt laqueos nobis, & iuxta iter scandalum posuerunt, cogitantes supplantare gressus nostros. Latet in hac via coluber, in hac semita cerastes, sive cornutus serpens, mordens ungulas equi, ut cadat ascensor ejus retro. Insidiatur draco antiquus calcaneo nostro, & recte ambulantes in præcipitia trahere secum conatur; ita ut necessaria sit protectio à timore nocturno, à sagitta volante in die, à negotio per ambulante in tenebris, ab incursu & demerito meridiano. Hanc protectionem nobis ex speciali beneficentia dignatur Deus impendere per cælestes suos ministros; ita ut hic possimus dicere S. Bern. *quid est homo, quia magnificas eum? Aut quid apponit erga eum cor tuum? Miram enim geris erga eum sollicitudinem. Mittis unguentum, immittis spiritum sanctum, promittis vultum tuum. Et, ne quid in celestibus vacet ab opera sollicitudinis nostræ, beatos illos spiritus propter nos mittis in ministerium: custodia deputas nostræ, nostros jubes fieri pedagogos.*

Sed licet generaliter verum sit, quod omni homini custodia & auxilium exhibeatur ab Angelis; scimus tamen, quod specialia omnino beneficia Angeli exhibent Virginibus, & his qui castitatem singularem profitentur. Est etenim Angelis affinis & cognata virginitatis, tanquam imitatio quædam vitæ & puritatis Angelicæ, ut docent & crebro in culcant SS. Patres. Quapropter S. Hieronymus asserit: *Virgines esse familiam quasi novam Angelorum, quam Christum in terra inhiavit, ut haberet Angelos in terris qui ab Angelis adorabatur in cælis.* Ita ipse epist. 22. ad Eustochium, Cui conformiter ait S. Ambrosius lib. 1. de Virginibus: *quis neget hanc vitam fluxisse de celo, quam non facile invenimus in terris, nisi postquam Deus in hæc terreni corporis mēbra descendit? Nemo igitur movetur si Angelis comparentur, quæ Angelorum Domino copulantur. Atque propterea Angeli tanquam Virginum speciales tutores & Paranymphe specialem directionem, familiaritatem, communicationem,*

nem eis exhibent; & quidem in omnibus viis, hoc est, ab adolescentia infancem usque vitæ & vitæ hujus mortalis.

Hoc cum de pluribus Virginibus demonstrare facile sit, maxime tamen clucescit in B. Catharina Virgine & Martyre, in qua hæc promissio Domini perfecte adimpleta est: *Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis, in manibus portabunt te &c.*

Primo quidem, dum adhuc in tenera ætate ageret, dignatus est eam Dominus desponsare speciali cæremone in medio Angelorum aggratulationum, Rem sic referunt graves Audores: Naturali venustate corporis mentisque pollebat S. Catharina adolescentula, sed nec dum Baptisimum suscepserat, quo supernaturalis decor adiecitur, labe peccati extersa. Apparuit autem ei Virgo Deipara in nocturno quodam somnio, vel revelatione, gestans puerum suum Iesum candidum & rubicundum ulnis suis maternis, de cuius facie mirus splendor promicabatur, Catharinam mire afficiens. Igitur Deipara Filio suo offerebat Catharinam, ac ille repellebat, & faciem ab ea avertēbat, dicens haudquaquam sibi placere, eo quod non foret Baptismo abluta; ideoque deformitatem in ei in esse, quæ non nisi lavacro aquæ in verbo vitæ tolli posset. Admirata est Catharina, & intellexit quid sibi decisset: ut ergo se dignam tanto splendore facie Iesu redderet, ad Baptisimum properavit & se Christianam effecit. Paulo post ei rursus Christus apparuit, & annulo speciali eam sibi despondit in præsentia Matris suæ, & annulo S. multorum Angelorum. Cumque illam somnium esse existimaret, experrecta reperit annulū, quem tanquam sacri pignus amoris omnibus diebus vitæ suæ adservavit sanctissime. Hinc S. Catharina à nonnullis pingitur apud Deiparam in ulnis Iesum gestantem; digito quo Catharinæ annulum inscrentem.

Nec tibi hoc parum credibile videatur, cum nonnullis in symbolum virginitatis & puritatis SS. annulū abimæ, quæ in spiritali cum Christo connubio cœlitum reperitur, annulos etiam materiales cœlitus dati.

Notum est de annulo Catharinæ Senensis, quæ & Catharinæ nomen ab hac nostra Virgine & Martyre sortita est; quo eam Christus desponsavit, dum vacaret penitentia in Bacchanalibus, quando mundani vacent luxuriæ. Tuncque ei dixit: *Ego salvator tuus te mihi despondeo in fide, quæ perdurabit ex hac hora immutabilis, donec in nuptiis æternis me facie ad faciem persuaris.* Adhuc hodie servatur annulus iste in Monasterio Virginum S. Dominici, dicto, Magagnapoli, Romæ.

Sic Coloniz apud PP. Augustinianos exhibetur visendus & honorandus annulus S. Agnetis, quem putant à Christo Sponso accepisse; ideoque merito potuisse canere: *Annulo suo subarrhavit me Dominus.*

Sic

Per de Nativitate ex eo Ribbad in vita S. Cath.

Christus specialis Catharinæ sibi despondit.

Diversis annulū.

Vide ejus
vitam.

Sic & notum est de Annulo S. Edmundi, quem Virginitatem vovens coram altari & imagine B. Virginis digito imaginis in seruit: inculpum autem gerebat, Ave Maria. Qui quidem annulus post mortem ei caelitus est redditus, & digito ejus insertus, de quo alibi dixi.

Raisus in
Auctario
sept. 8.

Sic desique & annulum accepit à B. Virgine Maria compositum ex cinctis capitis ejusdem Deiparæ, B. Alanus à Rupe Ord. S. Dominici, ut hoc haberet symbolum specialis affectus, symbolumque quo moneretur Virginis gloriam per Rosarium toto affectu promovere.

Porro anulum hunc, de quo agimus, voluit Dominus S. Catharinae coram Angelica multitudine tradere, quia hi sunt Paranymphe nuptiarum illarum, quæ vel per Baptismum, vel specialius per virginitatis votum cum Christo contrahuntur. Ipsi sunt amici Sponsi, Sponsæque custodes & ductores, qui hanc debent sibi commissam non solum custodire, sed etiam adorare, ac tandem in æternum thalamum introducere. Iam ex tunc

S. Cath. à
prima eta-
te angeli-
cam vitam
duxit etc.

igitur potuit de S. Catharina dici: *Angelis suis mandavit de se, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Ex eorum directione & instinctu factum est, ut vitam Anglicam à prima ætate duceret, ad tantam perungeret sapientiam, tam in divinis, quam humanis litteris, ut quoslibet hujus sæculi sapientes superare posset & convincere. Cum ardore enim fidei studia litterarum miro fœdere copulavit, & cum esset nobilissimi & perspicacissimi ingenii, illud humanis divinisque litteris tanto magis nobilitavit, ac eloquentiæ luce decoravit. De hac generaliter Nobiles, quorum aliqui nescio quo stulto fastu scientiam & eruditionem spernantur, sic admonet B. Ennodius Orat. 3. *Reddite vos studendo origini, reddite natalibus lectione. Natura lucem jubat dictionibus ostendas. Multiplicare sufficere Parentum titulos, ornate eruditione decora Majorum. Fulvi nobilitatem metalli nisi ad unguem manus ducat artificis, maternis pene hebetatur in tenebris. Et si non magistra politione venustetur, nibilei prodest sublimitas, quam vena concesserit. Adjuvatur Doctoris industria doctibus sanguinis: Et nisi limita non rutilans illa, qua serigine prerogativa nascendi. Hæc ille eleganter.*

An deceat
sexum
fem. do-
ctrine in-
cumbere.

1. Tim. 2.

Neque hic quispiam dixerit, non decere infirmiotem sexum foemineum doctrinæ incumbere, ad quem non spectat docere, sed potius linum lanamque tractare, & humiliter in silentio, quæ necessaria sunt ad salutem & instructionem ex ore docentis excipere. Licet enim hoc verum sit communiter loquendo, dicente Apostolo: *Mulier in silentio discat cum omni subjectione; docere autem mulieri non permitto.* Quia scilicet in Ecclesia & cœtu publico mulier docere non debet, nec etiam privatim, quasi ex officio & auctoritate. Attamen quasdam mulieres aut virgines elegit Deus, ut forent instrumenta conversionis a-

liorum: ideoque eas & spiritu sapientiæ replevit, & humanæ doctrinæ expertes esse noluit. Hinc etiam voluit quasdam prophetiæ donis celebres esse, ut notum est, tum ex veteri, cum ex novo Testamento, atque etiam ex Historiis Ecclesiasticis. Quapropter sic de hac re loquitur Origenes in cap. 4. & 5. Iudicum: *Præstat nobis minimam consolationem mulierum sexus, provocat eas ne pro infirmitate sexus desperent, etiam prophetiæ gratiæ capaces fieri possent: sed intelligant & credant, quod meretur hanc gratiam puritas mentis, non diversitas sexus. Delibera quippe, quæ Apes interpretatur, in prophetiæ forma versatur. Certe namque est, quod omnis prophetia suaves celestis doctrinæ favos, & dulcia divini eloquii mella componat, ut dicit David: Quam dulcia faucibus meis eloquia tua! Hæc ille.*

Umitaque Deus elegit B. Catharinam, tanquam instrumentum sibi gloriosum ad conversionem multorum, & ad confusionem infidelium, voluit eam repleri non solum scientia humana per speciale studium, sed etiam divina per angelicum ministerium. Ideoque Angelis suis mandavit, non solum ut custodirent, eam sed etiam ut dicerent & illuminarent eam, ad capiendum spiritum sapientiæ & intellectus. Qui nimo eloquentiæ admirabilis dono eam conspicuam reddidit, & ad persuadendum efficacem. An non donum istud manifeste patuit multoties, ejusque efficaciam senserunt permulti, non valentes resistere sapientiæ & spiritui qui loquebatur in ea, & per eam? Audi in particulari.

Primo quidem eam expertus est Imperator Saporius Maximinus, ad quem idolis in templo immolantem, & cunctum populum suo edicto exemplo ad idem cogentem, vel ad supplicia immania renitentem condemnantem, accessit libero gressu, liberaque voce, stultitiam, quæ in idolorum fallorumque Deorum cultu inerat, eruditissimis rationibus, eloquentissime demonstrans, Christumque verum Deum, ac hinc esse necessariam ad salutem, efficaci adeo argumentatione comprobatis, ut attonitus staret Imperator, ad ejus sapientiam & eloquentiam. O quam vere potest ipsa dicere illud: *Loquebar de testimonio tuo in conspectu Palatii Regum, & non confundebat.* Adimplebatur nempe in ea illud Evangelicum: *Anne Reges & Præsides Mathi. 23. ducimini propter me, in testimonium illis & gentibus: hoc est, ad illorum salutem, si credere voluerint doctrinæ à vobis traditæ; vel ad confusionem, si testimonium vestrum repudiarint; quod proprio obliquare sanguine non tenuitis. Neque vero expectavit orta regio de sanguine Catharina, (Christianum tamen sanguinè pluris existimans) ut ad Reges & Præsides duceretur, sed sponte eos accessit zelo zelata pro Domino Deo exercituum, licet sibi capitis imminere sciret periculum. Nempe nihil urgentius charitate Dei, quæ efficit,*

efficit, ut sine ullius metu qui corde credunt ad iustitiam, ore confitentur ad salutem, aberrantesque ad vera confessione libera increpent mente & voce.

2. Oratores Secundo experti sunt Oratores & Philosophi ab Imperatore convocati Virginis Catharinae sapientiam, & spiritus eius efficaciam. Quia tandem post multas aliter citroque allatas, publico in confessorum agnosciones, se viduos facti sunt, & intellectum corque suum captivum tradiderunt in obsequium Christi, Christianaeque fidei. Atque hic etiam illud manifeste claruit de Catharina: *Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis*: Nam paulo prius quam e custodia educeretur, ut in conspectum Regis & Oratorum eius adduceretur, affuit ei Angelus, & dixit: *Noli timere, Dei puella, nam praefer tuam sapientiam, dabitur tibi sapientia caelitus, & hiis & multis aliis persuadebis, eosque ad Deum adduces*. Deinde tu quoque erui redemita corona Martyrii.

Ita Meth. in vita S. Cathar.

Via nempe illa, quam ingrediebatur Catharina, videri poterat periculosa, disputare scilicet cum Eximii & Philosophis & Oratoribus adolescentulam, quae variis eorum tricis, & subtilitatibus poterat implicari & succumbere, seque fidemque suam ludibrio exponere. Sed non veretur in hanc arenam descendere, secuta de Palma & victoria Angeli praemonitione, eiusque sulca auxilio. O Felix victoria non solum vincenti, sed maxime ipsimet victis, qui subito facti sunt Christi discipuli & Theodidacti, imò effecti sunt Christi Athletae, testes, & eximii Martyres; O providentia Dei admirabilis! O praedestinatio efficax & suavis! O misericordia grandis! Illi enim una hora rapuerunt regnum caelorum, cum nos tota vita laboramus, & adhuc dubii haeremus, in illud lucraturi sumus. Illi una hora certantes coronam aeti sunt, & cito pervenerunt ad triumphum nos in stadio multis annis permanentes, ignoramus quis finis futurus sit certaminis. Igni etenim ab Imperatore furenti ad dicti, in proprio sanguine baptizati, lauream Martyrii adeperunt. Sic de illis dicere possumus, quod de nonnullis Catechumenis ad Martyrium rapta dicebat S. Ambrosius: *Inter religionis principia sunt consummati, & nondum Dei legibus sibi plene manifestatis, iam erant Deo pleni. Atque ita pervenire ad caelos turris meruerunt prius elevare fastigium, quam disponerent fundamentum. Nondum Sacramentorum consuetudinem, in sacrificium suum elegerunt. Haec S. Ambrosius, serm. de S. Nazario. Electionis porro eorum symbolum fuit, quod licet igne interempti forent, eorum tamen corpora integra à fidelibus respecta fuerint, Adeo, ut nec pilus quidem eorum à flamma consumptus fuerit, nec vestimenta aliquantulum adusta. Sic voluit Deus, ut in ignem missi animas redderent caelo, corpora autem integra & illa relinquerent terrae, ad admirationem & conversionem infidelium, ad confirmationem vero fidelium.*

Itaque sicut devoravit virga Aaronis virgas Sarracenorum, ita virga Aaronis virgas Sarracenorum.

plentium & Magorum Aegypti adversus Moysen disceptantium, praesente Pharaone: Ita Virga Christi, hoc est doctrina eius, proposita per Catharinam, devoravit doctrinam Sapientum & Oratorum praesente Imperatore, & adimpletum est illud Prophetarum: *Perdam sapientiam Sapientum, & prudentiam prudentium reprobo*. Illud quoque ex parte S. Catharinae adimpletum cernimus: *Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo. Super omnes docentes me intellexi: Super senes intellexi* Ps. 118. Denique & illud: *Spiritu principali confirmame, Psal. 50. docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur*. Quapropter non solum Philosophiae Studiosi, sed & illi qui aliorum incumbunt conversioni, & quibus certamen est & disceptatio cum infidelibus aut haereticis, B. Catharinae, Virginis zelocissimae & sapientissimae, solent patrocinium implorare, ac Spiritum.

Tertio experti sunt Catharinae per efficacem sapientiam, & dicendi gratiam, Imperatrix & Porphyrus ximini, & Porphyrus Dux belli. Cum enim Imperatrix audito rumore de Catharinae praeclearis doctibus, cum naturae, tum animi & ingenii, flagraret desiderio eam videndi & audiendi, à Porphyrus Duce comitantibus ducentis militibus ad eam in carcere fuit introducta; statimque rapta est Imperatrix, divina quae in Virgine effulgebat gratia, audiens igitur ex ore eius mellifluis veritatem fidei Christianae, ad pedes eius prociidit cum lachrymis lacrimarum. Tunc quoque ei Catharina dixit: *Beata es, Imperatrix, quia in Angelorum manibus in tuor coronam tui capitis in alium elatum, quae post tertium diem redemita proficisceris per Martyrium ad veram Regem perpetuo regnatura*. Ergo & hic sursum elucecit, quem fuerit Angelis S. Catharina familiaris, continuo ab illis custodita in omnibus viis, hoc est, in omni opere suo & progressu ab illis quae ad illorum conversionem: quia Deo cooperari in animarum conversione angelicum opus est, ut dixit S. Dionysius. Quapropter Catharinae adhaesit, & eius fidem amplexa est, cooperantibus Angelis, non solum Imperatrix, sed etiam Porphyrus Dux belli cum ducentis suis militibus: qui omnes paulo post fortiter pro vera fide gladio caput subiecerunt & Martyrio coronati sunt. Ecce, ubi Deus magister S. Leo hom. est, quam cito discitur quod docetur! Verè dicitur de Pent. Dei est hic; hac mutatio dextra excessi, quam subito efficere potuit per vocem humilis ancillae suae. Benedictus Deus, qui per manum & cetera hanc dedit victoriam super tot ferros animos ad Christum convertos, tantaque cum constantia pro ipsius gloria decertantes. Sic patet hic quam verum sit illud: *Hac est victoria quae vincit mundum, fides nostra. Quis est qui vincit mundum, nisi qui credit, quia Iesus Christus est Filius Dei? Hic est qui venit per aquam & sanguinem; non in aqua solum, sed in aqua & sanguine: quia, Interprete S. Hieronymo epist. 81. & S. Augustino l. 2. de symb. c. 6. duplicem attulit Baptismum, unum fluminis, alterum sanguinis.* Quo-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quocirca si milites per fidem vincentes & in Iesum Filium Dei credentes non potuerit per aquam ablui, in sanguine suo sunt abluti, sicut & Philosophi de quibus antea dictum est. Si omnes illi vicerunt mundum & saeculum, & transferunt ad regnum aeternum: fueruntque tamquam Avantguardia, sive tamquam acies praecedens Catharinam. Ducem statim securam ad triumphum, post plenam de hoste victoriam, quam Angelis pro se dimicantibus reportata mox erat. Quare sic Catharinam loquentem introducit Poeta:

*Ite triumphales animae superare Tyrannum.
Ite alacres, hodie vobis referantur Olympi
Limina. Momentum mors est. Vbi transiit, aether
Panditur, & liber petis ignea spirans astra;
Ite domos caeli, sanctosque intrare Penates.
Ite, sequar Nec vos sacri iactura laevae,
Terreat, abrodet scelus omne salustifer ignis.*

*PARA III.
Quomodo S.
Catharina
super aspidem & basiliscum
ambulavit.*

*Maximinus
aspis
veneno
plenus.*

Esai. 57.

*Maximinus
fuit Basiliscus.*

*Sur. c. 14.
ex Met.*

Hec est victoria de qua rectè intellexeris illud quod in Themate nostro subsequitur: Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem. An non hic representatur aptè Maximinus, & in eo Daemon superatus & conculcatus per ancillam Christi Catharinam? Audi specialius:

1. Aspiciens fuit Maximinus serpens veneno plenus; multosque inficiens per idololatriam virus, in caverna morabatur in fidelitatis & impietatis, accessit ad eum Catharina, tamquam sapiens incantatrix, ut eius cor immuaret verbo praedicationis & e caverna evocaret, in lucemque eum adducere sapientissimis fidei rationibus. Verum nihil profecit, ipso obturante aures cordis, ne illuc pertingeret vox verbi caelestis. Vidit hanc vocem immutasse corda Oratorum, cor Imperatricis, cor Porphyrii Ducis, ac militum eius; furorem concepit, insanivit, & tanto se magis obturavit, aures obturans suis pulvere terrene potestatis, & cauda pestiferae voluntatis, ut in Catharinam sapienter ad omnia corda loquentem saeviret, & in omnes qui eius vocem & fidem sehaerent. Quapropter apprimè ei illud Psalmographi convenit:

Furor illi secundum similitudinem serpentis, sicut aspidis surda & obturantis aures suas: quae non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapienter.

2. Basiliscus quoque fuit Maximinus, qui & Regulus dicitur, quasi Rex serpentium. Gerit enim serpens ille caput, quasi alba corona lineatum. Adeo verò noxius est, ut & visu solo, & afflatu seu sibilo valeat inficere & interficere, teste Plinio, Solino, & aliis. Gerebat caput corona redimitum Maximinus, quae licet speciosa videretur, non tamen venenum spirabat. Catharinam minis & a spectu ubi non potuit tertere, huiusce coronae participatione voluit allicere, promittens eam illi Imperium dividere, & in regiam suam recipere.

sic virus suum spargebat Basiliscus, quo fidem in ea veram afflatu & sibilo pestilenti interimeret. Ac illa? Depone o Imperator fictionem, nec imitatio dolum vulpium, & malitiam serpentis. Ego dixi semel me Christianam, & veni ut essem Sponsa Christi, & habeo eum solum Sponsam & ornamentum virginis: tati meae, solumque Martyrii praefero cuius corona & purpura Regiae. An non hoc erat ambulare super aspidem & basiliscum, & omacius venenum conterere & proculcare?

3. In Leonis formam tandem se transiit furor Maximinus, qui blanditiis nihil poterat. Quare primum ut in eum eam bonum nervis toto crudelissimi corpore cædi iussit, ita ut sanguis rivi profunderent, dolique intolerabilis ciceretur. Quem cum ipsa constanter & fortiter perpeffa esset, in custodiam detruitur, per duodecim dies, sine cibi ullius ministerio. Negligit tamen eam deseruit Deus, sed per Angelos eam vilicavit, & solarium ac fortitudinem ei impetit; ac per columbam ei cibum quotidie ministravit, qui per corvum olim sustentavit Prophetam. Ergo & hic rursus videmus adimpletum illud: Angelus suus mandavit de te &c. Dum homines defuncti, adfunt Angeli ministrantes; adfunt & irrationabiles, si opus fuerit, creaturæ obsequium impendentes. Et nonne aptè Columba ad animam hanc columbinam candidam & castam, mansuetam & felle carentem destinatur, ut & cibum suppediret, & laurcam promittat, ac olive ramum afferat, quo mox coronanda est evolans ex hac arca corporis ad locum pacis? Interim vide quomodo esse effundat furor Leonis nostri rugientis & saevientis in columbam vel agnellam. Crudeli namque subtilitate, & subtili crudelitate expeditur rota crebris & acutis praefixa gladiis, ut Virginis corpus quaque verum saevissime dilaceretur. Sic nova semper in Martyres excogitabat tormenta ingenio fa erudelitas, ut ad corpus unum torquendum saepe plura adessent supplicia, quam membra. Sed plerumque aliter disponente de suis Martyribus divina Providentia, medicati sunt inania. Sic hic contigit. Nam feralis illa machina ad quam alligabatur Virgo castissima, mox ipsa orante, & Angelo adveniente fracta est. Martyr ergo nostra soluta fuit à ferro, & rotis, & vinculis partesque rotae, nonnullos ex infidelibus interemerunt ibi praesentes. Ita factum est, ut multi hos miraculo fidem amplecterentur. Agnosce, o Maximine, quomodo Angelis suis Deus mandavit, ut custodiant eam. Agnosce quod frustra tamquam Leo fremas, & ingenium tuum torqueas excogitando nova crudelitatis instrumenta. Tibi destinata est Rota, non illi: quia de te & tui similibus scriptum esse scimus: *Pone eos ut rotam ante faciem venti.* Postquam sursum, deorsum, per superbiam, impatientiam, crudelitatem rotatus fueris, & de peccatis in peccata volutatus & precipatus, Rota aeternae affigèris, & à vento divinae iustitiae aeternum perdurante, volutaberis de poena in poenam, de tormento in tormentum, de supplicio

plicio in supplicium. O infelix revolutio sæculo- rum super te?

Maximi- num Draco fuit. Apoc. 12.

4. Concludamus, & dicamus etiam Draconem fuisse Maximinum Tyrannum, quia membrum præcipuum fuit illius Draconis qui dicitur *traxisse cauda sua tertiam partem stellarum in terram*, sive illius qui stans in litore maris bellabat contra mulierem, & semen eius, quig. *misit ex ore suo post mulierem aquam tanquam flumen, ut eam faceret trahi à volumine*. Nonne ex ore suo aquam misit in mulierem Maximinus Tyrannus, dum edicta promulgavit contra Ecclesiam sponsam Christi, eiusque semen sacrum, hoc est, eos qui habent testimonium Iesu Christi. De hoc femine erat Catharina, quam perdere quaquà viâ faciebat. Quid est aliud flumen aque quod evomit contra mulierem & semen eius, quam persecutio continua qua fidem absorbere visus est? Quid rursus aliud est, & celo trahere cauda sua partem stellarum, quam prava doctrina & suggestione illos qui celestes erant, & velut stellæ in firmamento Ecclesiæ effulgebant, ad idololatriam & terrenos errores de solvere, & huius sæculi flagitiis velut aquis profundis velle mergere? Sed nihil potuit Draco iste in mulierem, nec in semen eius sacrum, quia ei promiserat Dominus: *Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem*. Ecce Catharina conculcat huncævillimum draconem, & in æternum conculcabit: in aquis stygiis demergit eum, sententiam cum iudice æterno adversus ipsum pronuntiaturâ. Quapropter depingi solet cum gladio in manu, & rota à latere, & capite Imperatoris sub pedibus. Quibus quidem significatur eius victoria, quam per gladium quo decollata fuit, & per rotam quam confregit, de Tyranno reportavit æternum victrix.

LECTIO II.

De morte S. Catharinæ, ac miraculis subsequenti.

Mors S. Catharinæ tribus specialiter mirabilibus tribus oculis legitur illustrata. Primum est, quod modis illius Angeli, mox ubi reddidit spiritum, eius corpus in montem Sinai deculerunt, & ibi sepelierunt eam. Exaudierat enim eius orationem Dominus, quam corpus eius paulo ante mortem in loco Martyrii obrulerat. Sublato namque in cœlum animo, oculisque ac manibus, sic orasse legitur: *Domine Iesu Christe, ago tibi gratias, quod statisti supra petram pedes meos, & direxisti gressus meos; & nunc exinde palmas que pro me in Cruce fuerunt sauciatae, & suscipe animam, quam sacrificavi pro te & tua confessione; Memento quod sumus caro & sanguis, & que per ignorantiam deliqui, ne ante eum terribile tribunal representari permittas: sed in sanguine quem pro te fudi, maculas meas ablu. Da autem ut hoc corpus, quod pro te fuit concisum, non possit adspici ab eis qui querunt. Aspice etiam ad populum hunc, & deduc eos in lumine tue agnitionis. Da quoque eis qui per me in vocant nomen sanctum tuum petitiones eius*

conducibiles, ut per omnia laudentur tua magnalia nunc & in sæcula. Exaudivit igitur Deus & qui per Angelos in omnibus eam viis custodierat, in morte quoque per eos voluit eam honorare, dum ad sepulchrum adeo sublime & nobile angelico deferretur obsequio, angelicisque hymnodis eius exequi celebrantur. Non potest dubium esse, quin sublimi loco in cœlis eius animam collocarint, qui in terris illustri & excelso ad eo loco corpus composuerunt in sepulchro. Equidem & Angelico credimus ministerio corpus Moylis sepultum à Domino, sed ignoro, nec tam nobili loco. Illum ergo montem, quem suâ Dominus præsentia in igne & fulgure legem promulgans honorat, cuique tunc accessum prohibuerat, ad radicem montis hærente & horrente populo; Virginis huius & Martyris corpore ac præsentia voluit exornare, quæ legis divinx non solum observatrix, sed & Doctrinæ extiterat eximia, à totis sæculis celebranda: *Sic honorabitur, quem Rex voluerit honorari*.

Certe corpora Sanctorum vult honorari Deus, Corpora & honorifice sepeliri, qui non solum Angelorum, Sanctorum sed etiam animalium irrationabilium ministerio etiam quandoque usus est ad eorum custodiam, ut sepultura sacra postmodum condecorarentur à Fidelibus. *Sic corpus S. Eadmundi Regis Anglorum & Martyris custodivit lupus à feris, cum impij illud post incerpionem in loco horrido sentibus occultasset, ut ibi putrefeceret.*

Sic corpus S. Stanislai per agros spatum custodivere Aquilæ advolantes, donec advenirent Canonici Cracovenses.

Sic corpus S. Vincentii Martyris mirabiliter protexit, quasi excubias ei impendens, ne læderetur à cæteris belluis.

Sic corpus S. Alexandri Martyris in flumen projectum quatuor canes eduxerunt, & linguis suis illud lambentes custodiverunt, donec mater advenit, cui quidem adveniendi occurrerunt canes isti, & deduxerunt eam ad corpus filii via directâ. Quod quidem cum aromatibus unxit & sepelivit: cumque in sepultura ista Psalmos caneret, Angeli multi auditi sunt eos cum ea decantare.

Norunt est de S. Clemente, quomodo ei ædiculam marmoream in templi forma, & arcam lapideam fabricarint Angeli, cum in mare deiectum fuisset anchoræ alligatum, mare autem ad tria miliaria quotannis recedebat septem diebus, ut Christiani ad hanc possent accedere ædiculam, Martyrem honoraturi.

Denique Angeli sepulturam S. Agathæ, & eius monumentum Epitaphio ei adpenso condecorasse leguntur. Ergo hic rursus repetimus: *Sic honorabitur, quem Rex voluerit honorari*. Sublimem certe honorem debemus S. Catharinæ, quam sic Deus honoravit, ut non solum in monte Sinai voluerit sepeliri, sed et Ecclesiæ cœlit, in summitate montis Sinai. Hic locus ei debebatur, quæ ad summitatem & verticem perfectionis pertingerat.

Servius 13. Matt.